Informačný list predmetu

Akademický rok 2026/2027

Vysoká škola	Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnave
Fakulta	FF UCM
Kód predmetu	KSJAL/pbcelaEppsj-U/26
Názov predmetu	interpretácia a edukačná prax povojnovej slovenskej literatúry
Rozsah	1P + 1S
Počet kreditov	4
Vyučujúci	Mgr. Ľubomír Gábor, PhD., univ. doc. (prednášajúci)

Podmienky na absolvovanie predmetu

Hodnotenie predmetu pozostáva z literárno-interpretačnej práce na vybranú tému, odovzdanej v priebehu semestra, a zo záverečnej ústnej skúšky. V priebežnom hodnotení môže študent získať maximálne 40 % bodov z celkového hodnotenia za predmet, pričom musí získať aspoň 28 % bodov z celkového hodnotenia, aby mohol pristúpiť k záverečnej skúške. Za skúšku môže študent získať maximálne 60 % bodov z celkového hodnotenia za predmet, pričom minimálna akceptovaná úspešnosť študenta v tejto časti hodnotenia je 42 % bodov z celkového hodnotenia predmetu.
Klasifikačný stupeň bude určený na základe stupnice (v %): A (100 – 92), B (91 – 83), C (82 – 74), D (73 – 65), E (64 – 56), Fx (55 a menej).

Výsledky vzdelávania

1. Vedomosti: Študent získa informácie o literárnych a historických reáliách, jazykovo-kultúrnom kontexte Slovenska v Európe v priebehu druhej polovice 20. storočia.
2. Zručnosti: Študent vie na primeranej úrovni interpretovať vybrané literárne pramene, kriticky vyhodnocovať ich umeleckú úroveň a hodnotu, dokáže ich vsadiť do európskeho literárneho kontextu; študent vie vyhodnocovať, spracovať a vytvoriť edukačné materiály k vybraným témam a diskutovať o nich v študijnej skupine.
3. Profesijné kompetencie: Študent vie na základe nadobudnutých vedomostí a zručností odborne a relevantne pracovať s vybranými literárnymi prameňmi, didakticky ich spracúvať a prakticky využívať v edukačnom procese či iných odborno-propagačných aktivitách súvisiacich s jeho povolaním.
4. Prenositeľné kompetencie: Študent získa komunikačné zručnosti, vie pripravovať edukačné materiály, vie kriticky čítať dostupné textové pramene a kriticky uvažovať v súvislostiach, získa digitálne zručnosti, interpersonálne zručnosti.

Stručná osnova predmetu

Prednášky:
1. Literárne a mimoliterárne činitele vývinu slovenskej literatúry v európskom kontexte, kritická reflexia funkcií literatúry a jej generačné členenie, periodizácia povojnovej literatúry.
2. Kritická reflexia konformnej a nonkonformnej literatúry.
3. Tematizácia vojny a SNP v poézii od druhej polovice 40. rokov do 70. rokov.
4. Tematizácia vojny a SNP v próze od druhej polovice 40. rokov do 70. rokov.
5. Tematizácia spoločenských zmien 50. rokov v tvorbe povstaleckej generácie.
6. Časopis Mladá tvorba a jeho literárnohistorický význam (generácia mladotvorbistov, vnútorná

generačná a poetická diferencovanosť v poézii a próze).
7. Tvorba staršej generácie Mladej tvorby v poézii – umelecká diferencovanosť.
8. Tvorba mladšej generácie Mladej tvorby v poézii – umelecká diferencovanosť.
9. Tvorba staršej generácie Mladej tvorby v próze – umelecká diferencovanosť.
10. Experimentálna (modelová) próza autorov v 60. rokoch – vývinové predpoklady a zahraničné inšpirácie.
11. Literatúra prvej polovice 70. rokov – umelecká diferencovanosť, nástup mladej autorskej generácie.
12. Dráma a divadlo v slovenskej literatúre od 1945 do 1989.

Semináre:
1. Reflexia literárneho nadrealizmu a naturizmu v povojnovom kontexte.
2. Identifikácia podstatných znakov schematizmu vo vybraných literárnych ukážkach.
3. Kritické čítanie vybraných ukážok diela Š. Žáryho, P. Horova; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
4. Kritické čítanie vybraných ukážok diela V. Mináča (Smrť chodí po horách) a Alfonza Bednára (Hodiny a minúty); kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
5. Kritické čítanie vybraných ukážok diela L. Mňačka (s dôrazom na zbierku Oneskorené reportáže); kritické reflexie možností čítania diela v edukačnej praxi.
6. Kritické čítanie vybraných ukážok diela M. Rúfusa a M. Válka; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
7. Kritické čítanie vybraných ukážok diel konkretistov a Osamelých bežcov; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
8. Kritické čítanie vybraných ukážok diel staršej generácie prozaikov Mladej tvorby; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
9. Kritické čítanie vybraných ukážok diela A. Chudobu, J. Johanidesa; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
10. Kritické čítanie vybraných ukážok diela L. Balleka a P. Jaroša; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
11. Kritické čítanie vybraných ukážok diela D. Mitanu; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
12. Kritické čítanie vybraných ukážok diela I. Bukovčana a P. Karvaša; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.

Sylabus predmetu

Prednášky:
1. Literárne a mimoliterárne činitele vývinu slovenskej literatúry v európskom kontexte, kritická reflexia funkcií literatúry a jej generačné členenie, periodizácia povojnovej literatúry.
2. Kritická reflexia konformnej a nonkonformnej literatúry.
3. Tematizácia vojny a SNP v poézii od druhej polovice 40. rokov do 70. rokov.
4. Tematizácia vojny a SNP v próze od druhej polovice 40. rokov do 70. rokov.
5. Tematizácia spoločenských zmien 50. rokov v tvorbe povstaleckej generácie.
6. Časopis Mladá tvorba a jeho literárnohistorický význam (generácia mladotvorbistov, vnútorná generačná a poetická diferencovanosť v poézii a próze).
7. Tvorba staršej generácie Mladej tvorby v poézii – umelecká diferencovanosť.
8. Tvorba mladšej generácie Mladej tvorby v poézii – umelecká diferencovanosť.
9. Tvorba staršej generácie Mladej tvorby v próze – umelecká diferencovanosť.
10. Experimentálna (modelová) próza autorov v 60. rokoch – vývinové predpoklady a zahraničné inšpirácie.
11. Literatúra prvej polovice 70. rokov – umelecká diferencovanosť, nástup mladej autorskej generácie.
12. Dráma a divadlo v slovenskej literatúre od 1945 do 1989.

Semináre:
1. Reflexia literárneho nadrealizmu a naturizmu v povojnovom kontexte.

2. Identifikácia podstatných znakov schematizmu vo vybraných literárnych ukážkach.
3. Kritické čítanie vybraných ukážok diela Š. Žáryho, P. Horova; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
4. Kritické čítanie vybraných ukážok diela V. Mináča (Smrť chodí po horách) a Alfonza Bednára (Hodiny a minúty); kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
5. Kritické čítanie vybraných ukážok diela L. Mňačka (s dôrazom na zbierku Oneskorené reportáže); kritické reflexie možností čítania diela v edukačnej praxi.
6. Kritické čítanie vybraných ukážok diela M. Rúfusa a M. Válka; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
7. Kritické čítanie vybraných ukážok diel konkretistov a Osamelých bežcov; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
8. Kritické čítanie vybraných ukážok diel staršej generácie prozaikov Mladej tvorby; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
9. Kritické čítanie vybraných ukážok diela A. Chudobu, J. Johanidesa; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
10. Kritické čítanie vybraných ukážok diela L. Balleka a P. Jaroša; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
11. Kritické čítanie vybraných ukážok diela D. Mitanu; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.
12. Kritické čítanie vybraných ukážok diela I. Bukovčana a P. Karvaša; kritické reflexie možností čítania diel v edukačnej praxi.

Druh, rozsah, metódy a pracovná záťaž študenta

Typ predmetu (P, PV, V): P
Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): 1 hodina prednášok a 1 hodina seminárov týždenne Metóda štúdia: prezenčná Forma štúdia: externá časová záťaž študenta: 120 hodín, z toho: Prezenčné/Kombinované štúdium (P, S, C): 24 hodín samoštúdium: 96 hodín

Odporúčaná literatúra

BÍLIK, R. 2008. Duch na reťazi: sondy do literárneho života na Slovensku v rokoch 1945 – 1989. Bratislava: Kaligram, 190 s., ISBN 80-81010-28-9.
KRNOVÁ, K. 2017. K vybraným problémom dejín slovenskej literatúry druhej polovica 20. storočia. Trnava: UCM v Trnave, 158 s., ISBN 978-80-8105-849-3.
MARČOK, V. a kol. 2004. Dejiny slovenskej literatúry III. Bratislava: LIC, 471 s. ISBN 80-88878-87-X.
SEDLÁK, I. et al. 2009. Dejiny slovenskej literatúry II. Martin: Matica slovenská, 785 s., ISBN 978-80-7090-945-4.
ŠTEVČEK, J. 1989. Dejiny slovenského románu. Bratislava: Tatran, 624 s.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu

slovenský